

države ameriške, Velika Britanija (t. j. tudi Kanada, Avstralija, Nova Zelandija, Južna Afrika in Indija), Francija, Italija, Japonska, Belgija, Kitajska, Kuba, Grška, Nikaragua, Panama, Poljska, Portugalska, Rumunska, kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev, Siam, Čehoslovaška republika. Diplomatska ceremonija ni trajala več nego pet minut. Po polu štirih so se ententni zastopniki v avtomobilih odpeljali v Pariz. Nemško-avstrijski delegatje so se vrnili v svoja stanovanja.

Položaj na Ogrskem.

LDU. Budimpešta, 19. (DunKU.) Odredba revolucionarne sovjetske vlade veli: Konfiscirano bo vse premoženje in nepremično premoženje vseh ogrskih državljanz, ki delujejo bodisi v inozemstvu, bodisi na zasedenem ozemlju za padec sovjetske vlade in obnovo starega režima.

OKU. Budimpešta, 19. (Brezlično.) OKU. poroča z dne 19. maja: Čehoslovaško topništvo je obstrlevalo mesto Balassa-Gyarmat ter porušilo cerkev in več drugih poslopij. Severno od Salgotarjana so izvršili naški oklopni vojni uspešni poizvedovalni vožnji. Severovzhodno od Salgotarjana v okolici Almagra je napadlo nekaj čehoslovaških stotnij, ojačenih s konjeniški oddelki, naše prednje straže. V protinapadu smo ujeli več ljudi in zaplenili nekaj vojnega materiala. Severno in severovzhodno od Erlaus spopadi med patrolami. Na ostalih delih fronte nič novega. — Vrhovno armadno poveljstvo.

Reforma zakonskega prava v Čehoslovaški.

LDU. Praga, 19. (ČTU.) »Narodny Listy« poročajo: Danes pride do glasovanja zakon o reformi zakonskega prava. S tem zakonom se bodo zenačili zakoni vseh veroizpovedanj, tudi oni brez veroizpovedanja. Istotako bosta država in njeni zakon za vse veroizpovedanja vzroke za ločitve zakona stavila na enak temelj. Vsaka cerkev lahko zagovarja za svoje vernike svoje lastne naziranj o zakonu, ki odgovarja njenim naukom. To naziranje pa naj velja samo za cerkev in za njene vernike. Pomenjalo bi nasilstvo napram ostalim državljanom, ako bi država v svojih zakonih nalagala zakonski zvezi ene konfesije večje dolžnosti, kakor pa zakonski zvezi drugega veroizpovedanja. Država ima dolžnosti napram vsem državljanom in njene postavbe morajo veljati za vse v enaki meri. Privilegiji cerkve in naj si bo ta ali ona se ne smejo respektirati. — Ta misel ima reforma zakonskega prava. — Potek govorov, ki se bodo danes v tej zadevi v narodni skupščini, bo pokazal, da gre tu za dejansko enakost pred zakonom in za pomoč nesrečnim v interesu države.

Kako se reši turško vprašanje.

LDU. London, 20. (Brezlično.) Turško vprašanje hočejo nastopno urediti: Sultan se odreče gospodstvu nad arabskimi deli bivše otomanske države v Siriji in Mesopotamiji in se omeji enostavno na Malo Azijo. Druge dele dežele bodo upravljali kot mandatari zveze narodov posamezne velesile, tako Carigrad, Armenijo, Adano in Mersino Zedinjene države, obalno črto s središčem Smirno, Grčija, Južno Anatolijo, Francija. Otomanska vrhovna oblast bi se razširila samo nad Bruso in Angoro, kjer bi tudi pod francoskim pokroviteljstvom rezidirala.

otročje ljubezni in četovske naklonjenosti trafilta čas, so ju dohiteli sužnji in oba umorili. Sužnji pa nikakor niso hodili samo za ropom in morjenjem, ampak so spoštovali delo in pustili vse, ki so kaj pridelovali, nenadlegovane.

Vsled nesloge in izdajstva se je posrečilo, malone po desetih letih njihove vstaje, vojni večšim Rimljanom zavladati nad njimi. Eneji, prorok, kralj, osvobodilec sužnjev, komunist in čarovnik, se je usmrtil sam, sredi krdele svojih v smrt sledečih prijateljev.

Kolikor močnosti in privlačnosti je imelo življenje tega prednika špartakovec tako malo je poznan. V tem se je godilo boljše naslednikom špartaka. O mnogih teh komunistov, Angležu Morusu, Francozu Baboeufu, Rusu Bakuninu, se dobre debele knjige, dasiravno niso nikdar izvršili svojih namenov. Tem pomembnejše je, da je neki naslednik špartaka, katerega komunistična država je obstojala dejanski skozi trideset let — tako dolgo, dokler ni podlegla spletkam bogatinov — nam ravno tako malo poznan kakor njegov prednik Eneji. Ta je nekdanji kitajski cesar Shen-Tsung. Za ne-

sultan. Kakor domnevajo »Times« ne bodo ostali ti predlogi brez ugovora.

Položaj v Smirni.

LDU. Carigrad, 19. (DunKU.) Agence Havas: Ko so se včeraj zvečer pri Smirni izkrcale grške čete, so bile sprejete s strelji iz pušk iz turškega taborišča. Turki so imeli 300 mrtvih, Grki pa sto. Grško prebivalstvo nastopa sovražno. Turki so zborovali v velikih skupinah. Položaj je dozdnevno zelo opasen.

„Jokajo se milijoni, da eden sam se veseli.“

Socialni položaj Nemške Avstrije je grozen. Poročali smo že o velikem protituberkuloznem zboru na Dunaju, ki so se ga udeležili množični učenci, profesorji in zdravniki. Na zboru je bil podan strašni referat o divljanju tuberkuloze v Nemški Avstriji, posebno pa na Dunaju.

Med vojsko je bilo 40% vseh smrtnih slučajev: smrt za tuberkulozo. Na Dunaju se je povečalo število smrtnih slučajev za jetiko skoro za 100%.

Sedanje bolnice so daleko premajhne, da bi sprejele vse tuberkulozne. Na Dunaju še nikdar ni umrlo toliko ljudi za jetiko kot v letih 1917 in 1918. Najrevnejši otrok, ki imajo tuberkulozo kosti (škrofulozo) in členkov (angleško bolezen), ne morejo sprejeti v bolnice, ker ni prostora. Zaman hodijo z njimi starši od ene bolnice k drugi. Pa tudi za one, ki so že v bolnici, ni potrebnih zdravil in zadostne hrane.

Glavni vzrok tega ogromnega razširjanja tuberkuloze, je podprehrana. Revno ljudstvo strada že skoro pet let in če ne dobi hitro pomoči, tedaj grozi grozna perspektiva, da umre polovica dunajskega prebivalstva za jetiko.

Med tem ko si preskrbe bogataši živila v verižni trgovini za drag denar, more dobiti revno ljudstvo le to, kar se mu da na karte. To pa ravno zadostuje za počasno umiranje. Slavohlepnost nekaterih blaznih in lakomnost kapitalistov je dovedla milijone ljudstva na najnižjo stopinjo bede. Cela Nemška Avstrija je danes enaka dramli Oorkega »Na dnu življenja«.

Revno prebivalstvo trpi sedaj, ko je vojska končana, ravno tako kot med vojsko. Država je ravno tako jetična kot večji del njenega prebivalstva. Blokado so odpravili, dovoz dovolili, država pa nima sredstev, da bi nakupila živila. Avstrijski denar nima v drugih državah skoro nobene vrednosti več.

Nemško Avstrijo more dovesti iz grozne situacije le popolna socializacija. Če bo to vlada razumela in delala na to, da se socializacija kar najpreje izvede, bo ogromno pripomoglo k ozdravljenju republike, njeni ohranitvi in ohranitvi trpečega prebivalstva.

Iz Slovenije.

Celje.

V 45. št. prinaša celjska »Nova doba« dopis, v katerem se vlada poziva, da vendar v doglednem času reši kompetenčne prošnje za ravnateljsko in filološko mesto na celjski gimnaziji. K temu še dopisnik »Nove dobe« sledeče pripomni: »Mogoče je, da so nastale le slučajno govorice, da hoče eno ali drugo teh mest dobiti po ovinkih in vsled dobrih zvez s poverjeništvom mož, ki svo-

kaj časa, pred 850. leti, se je razširil v kitajski deželi najnaprednejši komunizem. Takrat sta se postavila imenovani cesar in njegov minister Wang-ngan-Sche nad državo kakor edina posestnika. Privatna last je bila odpravljena. Država je bila edini poljedelec, obrtnik in trgovec. Njej je pripadala vsa zemlja. Plačala je kmetom vnaprej davka prosto seme, da ga ji po žetvi vrnejo. Določila je pridelek vsakega polja in postavila cene vsemu blagu in živili. Ako je bila v kakem kraju slaba letina, mu je morala odpomoči obilnost drugih kmetov. Davke so plačevali v tej komunistični državi edino bogataši. Vse to je odredil Shen-tung, da je obvaroval delavce pred uničenjem od bogatinov.

Ob istem času, ko je bila v »nazadnjaški« Kitajski beda izgnana, je igral v sveti rimski državi »katehet« in »šolarček« Katehet je bil papež Gregor VII., njegova palica žarek prokletstva, šolarček pa cesar Henrik IV.

Ali ni bila takrat sveta rimsko-nemška država za več tisoč dolžin kit daleč za Kitajsko? —

— Dr. L. Kareli.

jega poklica ni nikdar z veseljem izvrševal. Ima seveda radi boleznih daljši dopust, katerega naveden zemljan ne more dobiti. Javnost proti tej nakani kar najodločneje protestira in zahteva, da vlada imenovani nemudoma izvrši ter upošteva edinole sposobnost kompetentov.

Ze v sledeči številki »Nove dobe« se potom uredniške izjave oglasi tisti mož, ki ima dobre zveze s poverjeništvom in ki ni svojega poklica nikdar z veseljem izvrševal in kdo je: imetnik velikega posvetnega bogastva, bivši poslanec in profesor — Jarc, ki izjavlja, »da se za to mesto ni nikdar potegoval pri poverjeniku, da bi ga pa bil sicer lahko dobil, če bi bil hotel«.

Tedaj samo hoteti je treba nekterim ljudem, pa se jim dekret izstavi. To je vendar predrzno svoje vrste, ki osvetljuje dokaj jasno, da je treba tudi v tem oziru nujne in energične remedure. Celjska javnost je čakala nekaj dni, na odgovor prizadete oblasti, ki naj bi Jarca vendar poučil, da ni zadosti, če se v takih slučajih le »hoče«. Ker pa odgovora ni bilo, se mora sklepati, da je v Sloveniji gotovim ljudem res samo hoteti, da pridejo na vodilno mesto. Na drugi strani pa se bo profesor, ki ne pripada stranki prof. Jarca zastopil trudil, da doseže svoje pravice, pa ne bo predrl trdnega zida paragrafov, kolega zvesto stražijo poklicane oblasti. Centralni vladi bi bilo priporočati, da bi tu posegla vmes in gospod stopila pravočasno na prste.

Zopet nas je osrečila »Nova Doba« z lažnjivim dopisom, ki je naperjen proti socializmom v cinkarni in organizaciji sploh. Kako farba »Nova Doba« svoje bralce, uvidite je samega dogodilja. Delavcu Orešniku, ki dela v cinkarni, se je posrečilo, zasaciti delavca Koželja pri svojem stanovanju na Ljubčič pri Celju ravno, ko je pretepal njegove otroke. Ker se je to že ponovno zgodilo, ga je vjel in držal, da so potem Koželju vrnili otroci Orešnika mlo za drago. Cela zadeva pa nima bodisi s cinkarno, bodisi s socialnimi demokrati nič opraviti. No, pa časnika žilica nima miru pri celjski »Novi Dobi«, da bi se ne bregnila v cinkarniške uslužbence v vsaki številki. Da se povsodi malo zaokroži, mora se navajati seveda tudi predsednika organizacije Murkota. Ja, prielški Spindlerček, taka reklama in taka sredstva v pridobivanje članov — nasilje — je možno samo na tvoji strani, ker narodni demokratični frak nima pri delavcih danes, ko že slepi izpregledavajo, prav nič privlačne sile. Murka pa pustil, revček, vsaj sedaj, ko se on nahaja pri orožni vaji, pri miru, kajti drugič se ti lahko pripeti, da te kot izmuštrani vojak prime za tvoja oslovka ušesa.

Kakor iz precej verodostojnega mesta izvemo, nameravajo v korist tega, da se zmanjša vsota brezposelnih podpor, razne kmečke občine v okolišju Celja občinske nastavljenice, sosebno mastno plačane državne penzioniste, odstraniti. Na njih mesta pridejo brezposelni v službe. No, potem vendar ne bo treba izobraženih invalidov in drugih brezposelnih potom občin uslužbovati pri pridobivanju kamenja iz Savinje!

Jesenice.

V sredo, dne 14. maja 1919. se je vršila seja gerentovskega sosveta na Jesenicah. Kaj se je sklenilo na tej seji, nam ni znano, ker se zastopniki socialno-demokratične stranke ne udeležujejo seji, ker nam le poverjeništvu, za notranje zadeve »velikodušno« odkazalo komaj 3 zastopnike v gerentovski sosvet kljub temu, da smo najmočnejša stranka na Jesenicah, medtem ko ima slovenska ljudska stranka 5 odbornikov, dasiravno je v manjšini.

Socialno-demokratični zastopniki smo vložili pismo pritožbo takoj dne 29. marca 1919. po zastopniku okrajnega glavarstva v Radovljici, dr. Vidicu. Izjavili smo, da ne bomo sprejeli nam odkazane sedeže, ker se stranka po pravici čuti prikrajšana.

Dne 4. aprila 1919. je šla deputacija na poverjeništvu za notranje zadeve, in tam pojasnila ustmeno in pismo svoje želje. Deputaciji se je obljubilo, da vprašanje občinskega gerentstva pravilno uredi tako, da dobe delavci primerno zastopstvo.

Delavstvo na Jesenicah zahteva, da poverjeništvu za notranje zadeve razmere v Jeseniškem gerentnem sosvetu takoj uredi, odnošno, da se takoj razpišejo občinske volitve, ki naj pokažejo, katera stranka ima na Jesenicah večino. Naj se nas pusti do besede vsaj tako, če že ne očejo merodajni krogi pripoznati delavstvu svoja pravice.

Tu odklanjamo že enkrat vsako odgovornost ter izjavljamo, da se ne pustimo ne od klerikalnih ne od liberalnih zastopnikov nazirati na način, kakor se je zgodilo v nedeljo, dne 3. maja, ko je bila nevarnost ako pridejo res nemške tolpe na Jesenice. Naša odbornika Zugwitz in Pintar, o katerih ve vsa javnost, da stojita v občinskem odboru v opoziciji, sta bila od gospoda na trivialen način razžaljena. Gospodje, ki so razburjali na tak način v onih težkih dneh javnost, se bodo za svoje trditve že zagovarjali pred sodiščem.

Delavstvo teh stvari ne bo pozabilo. Treba je temeljite remedure. Zato zahtevamo odločno od poverjeništvu, da naj se občinske razmere takoj uredi.

Razpišite takoj vsaj občinske volitve. To tirjamo.

Dnevne vesti.

Izredno bistroumna beseda.

»Narod« se je včeraj poglobil v svojo žalostno usodo, izbral je svoje poslednje duševne sile ter ob klavrnem polomu vseh svojih dolgih in bistrih »argumentacij« dostavil globokomno: »Polemizirati se ne izplača!...« Oddahnili smo se. Pozdravili smo te besede kot odrešilno oznanilo trpečemu človeštvu. Saj se pred odrešujočo globokomno »t« teh kratkih besed, ki so očividno plod celodnevne napornega premišljevanja, lahko skrijejo vsi grški filozofi od Sokrata do Platona. »Polemizirati se ne izplača!...« V tem pomembnem stavku imaš argument, duhovitost, misel in — samospoznanje. Skoraj bi rekli, da iz njega odseva solčni žarek naše velike sreče. Kajti prepričani smo, da se bodo šele v trenutku, ko prelede te besede »Narodu« v kri in meso. »Kranjcem vremena zjasnila...« Saj so njegovi bralci samo »razumni in prosvitljeni ljudje«. To se vidi že iz njegove vsebine, ki se dan za dnem odlikuje po svojem neizmernim duševnim razmahom, po svoji uredniški spretnosti ter nadčloveški visilski velikodušnosti. Zlasti primera med Neronom in Katilino ter med tatvino in pravico državljanov z onim stilistično in miselno tako elegantnim zaključkom o rokovljah, je pravi umotvor potenciranega paralelizma. Da ni Nero sam, je tako res, kakor je nepobito dognano, da je »Narod«, kar se tiče polemične duhovitosti in agilnosti že po vsej svoji prejšnji avstrijski tradiciji naravnost neprekosljiv. V tem oziru je »Narod« nasprotno nedvoljno čisto sam. In mi ne moremo že zaraditega smatrati druge sebi enake...

Ne čudna praksa, ampak oškodovanje.

Čital sem v »Napreju« št. 110, notico »Čudna praksa«. To ni samo čudna praksa, to je že nasilno oškodovanje priznanih pravic, ki so nam priznane kot službeni prejemki. Če kratite slugam pri uradih še te bore pravice nadalje, potem smo res samo za delo in zato, da imamo vsako leto manj pravic. Gospodar, ki svojemu hlapcu plačo zadržuje ali utrguje ni dosti... — Tu ne drži izgovor, da je vse predrago, veljavnost sedanje krone je tako majhna, da je obleka sedaj ceneja kot pred vojno. Seveda uslužbenec in delavstvo ni krivo tem razmeram, a smemo zahtevati svojo eksistenco, primerno plačo in druge službene prejemke, da nam je mogoče vsaj stanu primerno živeti, vzgajati našo dec. li nuditi primerni šolski pouk. Tudi imamo pravico za svoje otroke do višjih šol. V neurejenih ali celo poslabšanih razmerah, na nižje uslužbenec samo demoralizujete in te potem nazivljete z boljševiki, dasi si tudi drugi nastavljenec ne puste krati svojih pravic. Treba je le pomisliti, kako občutno je, če se tem revežem skuša pri obleki kar 40 odstotkov utrgati, kaka ozkosrčnost in nevošljivost preveva gospodo ob regulacijah plač in pri bolniških podporah. Prav pristočno smo »Napreju« hvaležni, da nam je priobčil notico, ki se tiče uradnih oblek slug pri raznih uradih. Uradi imajo določen čas, kdaj prejme uslužbenec uradno obleko, toda pri vseh uradih se ta stvar odlašja kar po več mesecev čez termin. Ker smo nižji uslužbenec, vemo dobro, da so gospodje mnenja, da moremo počakati. To stališče je pa popolnoma nekorrektno. V tem oziru treba remedure in korekture v demokratičnem zmislu!

Pozor!

Krajevna politična organizacija v Ljubljani opozarja sodruge, da se pojavljajo v Ljubljani elementi, ki skušajo, povdarjajo svoje socialistično mišljenje, dobiti stika z našimi sodruzi in izrabiti njih lahko-vernost v svoje sebične namene.

Proti takim elementom, ki bi bodo sodruge nevarni in naj ne nasedejo njih lepim besedam, da ne oškodujejo sebe in varujejo strankino avtoriteto!

Pritožba s. dr. Radoševića.

V Zagrebu je policija konfirala odveta Radoševića. Radošević ima svojo rodovino v Samoboru, ker v Zagrebu ne dobi stanovanja. Vrhutega pa ima v Samoboru tudi večjo klientelo. Prav sedaj bi moral zastopati siromašno rodovino v pravdi z nekim veleposesnikom. Toda ne rodbinska stvar, ne zastopstvo siromašne rodovine ne gane zagrebško policijo. Policija je pritožbo dra. Radoševića, da mu dovolijo zapustiti Zagreb, kratko zavrnila.

Izdajo potnih listov

za potovanje v neprilateljske, zavezne in nevtralne države se je spreminjalo dosedanje predpise vredilo tako-le: Potovanje se dovoljuje samo v slučajih, kjer je nujnost in potreba dokazana. Točno vtemeljene pismene prošnje je vložiti pri okrajnemu glavarstvu bivališča, v Ljubljani pri policijskemu ravnateljstvu. Te oblasti izvršijo o potrebi in nujnosti tozadavne poizvedbe in pošljejo potem prošnje deželni vladi za Slovenijo v Ljubljani, katera dovoljuje potovanje. Podpis pri dravski divizijski oblasti preskrbi policijsko ravnateljstvo. Na ustmene prošnje se ni mogoče ozirati. Pismene prošnje naj oddajajo osebe, ki stanujejo v Ljubljani, ter v občinah Zgornje Šiške. Vič in Moste med 8. in 14. uro na policijskem ravnateljstvu, v Ljubljani, Bleiweisova cesta št. 22, soba št. 4 v pritličju. Prošnje od oseb, ki nimajo v Ljubljani stalnega bivališča, se na policijskem ravnateljstvu ne more oddati in tam tudi ne reševati. Imena istih, za katere je došlo dovoljenje, za izstavitve potnih listov, so razvidna na vratih sobe št. 4 v pritličju policijskega ravnateljstva.

Iz redarskih krogov

smo prejeli sledečo notico: Centralnemu uradu tržaških redarjev nadele g. sveinik Keršovan, ki je tudi iz Trsta. O njem se prizadeto osebje gotovo ne more pritoževati, ker se za stvar pošteno zavzema in trudi. Nesreča je samo, da je v službi tudi neki gospod, ki je nemškega imena — kar koncem konca ne bi pomenilo nič — ki je pa tem slovenskim redarjem, ki so prišli v tako težkih razmerah iz Trsta, kjer so vršili v zadnjih dneh toliko koristnega, nenaklonjen. Redarji so v skrbah, da ne bi imeli zaradi tega zopet težke čase. Saj je vendar ljudi, ki so prišli iz Trsta in ki so nam v blagom spominu, ker so pošteno ravnali z nami, ki bi lahko prišli na vrsto. Tako n. pr. gosp. oficijal Modic, ki je nedvomno sposoben in pošten in ki bi ga radi imeli zopet v svoji sredi. Upamo sploh, da bo vedno boljše in boljše.

Drobno.

— Poverjenik za socialno skrb je odpotoval službeno za 8 dni, vsled česar odpadejo sprejemne ure za ta čas.

— Načelnik aprovizacijske komisije prodajal sladkor v verižni kupčiji. Načelnik logaške aprovizacijske komisije Maks Japel je dobil za okraj 700 kilogramov sladkorja pri centrali. Ta sladkor je ponudil g. Antonu Bocu na Viču, da mu ga proda. Veljal je sladkor 3 K 15 vin., a prodajala sta ga po 17 K. Boc je našel dve ženski, ki sta sedaj v Pulju. Boc je vrhutega prodal 100 kg svojega sladkorja, ki ga je dobil pri ljubljanskih trgovcih Staculu, Holzerju in Trdinu. Japel je zaslužil 8791 K 50 vin., Boc pa 1000 K. Obtoženec je zagovarjal g. dr. Švigelj. Predsednik senata pri deželni sodišču v Ljubljani je bil podpredsednik deželnega sodišča Regali. Japel je bil obsojen na tri tedne strogega zapora in 10.000 K globe, oziroma na dvamesečno ječo; Boc pa na 2000 K globe, oziroma 12 dni zapora.

— Pri okrožnem rudarskem uradu v Celju je razpisana služba kancelista v XI. čin. razredu in služba začasnega sluga. Prošnje je vlagati do 15. junija 1919 pri rudarskem glavarstvu v Ljubljani. Več pove uradni list št. XCIII. z dne 1. maja 1919.

— Koncert v Rimskih Toplicah. V nedeljo, 25. maja 1919 pridedi žel, glasb. društvo iz Zidanega mosta ob 14. uri popoldne pri g. Kreihu hotel »Stara pošta« v Rimskih Toplicah koncert. Vabimo vse tamošnje okoličane in občane, da se udeležijo tega koncerta. Vstopnina je 2 K za osebo. Preplačila se hvaležno sprejemajo. Cisti dohodek je namenjen za nakup novih godal. — Odbor.

— Posojilnica, posnemajte! Narodno čuteči odbor posojilnice!

Gornji Radgoni je velikodušno podaril 235 K za šolsko knjižnico obmejne šole na Ščavnici, uvažujoč obmejne razmere. Krajni šolski svet in šolsko vodstvo se zahvaljujeta tem potom najpristnejši. Obmejni Slovenci, gledamo s ponosom na našo dično gmoisto trdnjavo, — gornje-radgonsko posojilnico! V našo korist bo, če zastavimo vse moči v njen prosih in procvit. — Posojilnice, posnemajte!

Imenovanje. Regent je imenoval dosedanjega kazniškega nadzornika dr. Nikolo Ogorelca poverjenikom za pravosodje na Hrvatskem in v Slavoniji.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Ljubljano in okolico. V preteklem tednu od 11. maja do 17. maja 1919. je iskalo delo 212 možkih in 105 ženskih delavskih moči. Delodajalci so iskali 152 možkih in 57 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 89. Pri vseh podružnicah Državne posredovalnice za delo je od 1. januarja 1919. do 17. maja 1919. iskalo delo 6518 delavskih moči, delodajalci so pa iskali 4974 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 1423. Delo iščejo pisarniške moči (297), trgovski uslužbenci (154), hlapci, poljski delavci (121), natakariji, nakarice, točilci, stavb. strojni in navad. ključavničarji, mehaniki, služkinje, kuharice, oskrbniki, ekonomisti, delavci, delavke, peki, mlinarji, mesarji, krojači, čevljarji, šivilje, urad. trg. slugi, bol. strežnice, učiteljice itd. V delo sprejme posredovalnica talske, hlapce, vinarje (106), opek, delavce, delavke, zidarje, služkinje, mizarje, tesarje, krojače za vel. in malo delo, čevlji, pomočnike, valence, pis. moči, koljarje, kleparje, usnarje itd.

Aretacija. Dne 19. t. m. zjutraj je bil aretiran tapetniški pomočnik Josip Simnov radi goljufije. Isti je izjavil od svojega strica Josipa Rojca pod pretvezo, da mu preskrbi 15 kg sladkorja, znesek 100 K, katere je pa zapravil. Izročil je bil v zapore okrajnega sodišča.

Zaplemba tobaka. Loser Adam in Rittner Ernst iz Gradca sta nakupovala po Ljubljani tobak in tobake, ne izdele, dokler jih ni policijski stražnik ustavil in jima odvzel tobak, cigare in cigarete, katere sta mislila vtihotapiti v Nemško Avstrijo. Stefan Miseric iz St. Florjane pri Gorici je tudi po Ljubljani nakupoval tobak, da bi ga iztihotapil v Trst. Pri tem ga je zasledil policijski stražnik. Ves zaplenjen tobak se je oddal finančnemu ravnateljstvu v Ljubljani.

Preprečena nesreča. V Ljubljano je na 17. t. m. padel 4 letni Ernst Kovačič, stanujoč čista na Kodeljevo 1. Trkjal je na Poljskem nasipu kolo, katero se mu je po nasipu strkalo v Ljubljano. Deček je tekel za kolesom in pri tem padel v vodo. Utonil bi bil gotovo, da ni hitro skočil v vodo mimoideči srbski vojak Živan Mirkovič, ki je rešil dečka iz vode.

Pes jo je ugriznil. Služkinjo Ivano Kovačič, je dne 5. t. m. na Poljski cesti napadel rujav pes, last gostilničarke na Ambrozevem trgu Marije Stelctove in jo ugriznil v nogo. Kovačič se pa za rano ni mnogo brigala. Čez par dni je začela noga otekati tako, da je bila primorana iskati zdravniške pomoči. Po izjavi živinozdravnika pes ni sumljiv stekline.

Stekel pes. V Olincih je bil 17. t. m. od policijskega stražnika ustavljen pes, kratke in črnsive dlake, ker je imel na sebi vse znake stekline. Begal je namreč z povešenim repom klavirno okoli in iz gošča so se mu cedile sline. Mrtve je bil oddan konfederu.

Tatvina perila. Kuharica Jožeta Cunk je imela shranjen kovček, v katerem se je nahajalo različno perilo v vrednosti 1800 K, v podstrešju neke hiše v Sodni ulici. Pred par dnevi je opazila, da ji je bilo iz kovčka več kosov perila v vrednosti 800 K ukradeno. Cunk je tatvino naznanila policiji.

Ukradeno je bilo. Sotler Mariji, stanujoča Selo 31, in sicer med časom, ko je bila nekoliko odsotna od doma, 2 volneni ženski krili, eno črno in drugo modre barve; vrednost 400 kron.

Žepna tatvina. Prstan, zlat z briljantom, vreden 3000 kron, je bil ukraden iz žepa g. Andrejčič Milki, uslužbena v gostilni »pri Roži«, od dosedaj nepoznanega gosta, ki jo je povprašal za vizualice. Ker je pa imela Andrejčič od umivanja mokre roke, segel ji je gost kar sam v predpasnikov žep po vizualice, ter pri tem ukradel tudi prstan. Storišče je bil po govoru Primorec, star okoli 30 let, velike postave, oblečen v sivo suknjo in črne hlače.

Tatvina čevljev. Dne 17. t. m. je naročil čevljarski mojster Aleksander Oblak iz Ljubljane bratoma Francu in Ivanu P. naj mu peljeta 5 zabojev, v katerih se je nahajala večja množina čevljev, na kolodvor. Brata Franc in Ivan P. sta pa zaboje poprej peljala domov, tamkaj iste odprla in odvzela iz istih 30 parov čevljev in več parov usnatih gamaš, potem šele sta peljala zaboje na kolodvor. Ko so dospeli v Novisad, kamor je tudi Oblak odpotoval, je ta konstatiral tatvino in brzojavno obvestil tukašnje policijo. Ta je oba brata takoj aretirala in odredila hišno preiskavo. Dognalo se je, da je Franc P. ukradene čevlje nesel v Zagreb in tam prodal. Oblak cenil škodo na 4000 kron.

Nove poštnje znamke na Ogrskem. Prihodnje dni bodo izdali nove pismene znamke, na katerih so podobe posameznih junakov delavstva in socialistov.

Iz stranke.

Politična šola v Sp. Šiški se vrši zopet danes v sredo, točno ob pol 20. uri.

Kongres strokovnih organizacij.

Vabilo na kongres strokovnih organizacij.

Podpisani sklicujejo po nalogu strokovne komisije

kongres strokovnih organizacij

na slovenskem ozemlju, ki se bo vršil na binkoštno praznike, to je v nedeljo, dne 8. in v ponedeljek, dne 9. junija 1919 v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Konstituiranje zbora; a) Volitev predsedstva; b) komisije za overovljenje mandatov; c) komisije za pregledanje predlogov; d) komisije za predlaganje članov nove strokovne komisije in nadzorstva.

2. Poročilo tajništva.

3. Organizacija in taktika, poročalec sodrug Petelan.

4. Tarifna politika strokovne organizacije, poročalec sodrug Čobal.

5. Strokovni tisk, poročalec sodrug Tokan.

6. Socialno zavarovanje v Jugoslaviji, poročalec sodrug Kocmur.

7. Delavsko pravo v Jugoslaviji, poročalec sodrug dr. Korun.

8. Volitev strokovne komisije oziroma zveznega načelstva in kontrole.

9. Slučajnosti.

Po sklepu seje strokovne komisije z dne 4. maja 1919 imajo posamezne zveze oziroma Osrednja društva pravico, poslati na strokovni kongres do 300 društvnikov po enega, za vsakih nadaljnjih 300 ravnotako po enega delegata. Načelstvom posameznih strokovnih zvez (Osrednjih društev) nakaže strokovna komisija po zgornj navedenem ključu toliko mandatov, v kolikor to odgovarja številu društvnikov, za katere je bil za prvo četrtletje leta 1919. odračunan strokovni komisiji pavšalni prispevek. Strokovna komisija prepušča načelstvom osrednjih društev, da nanje odpadajoče število mandatov porazdelijo po krajih kakor se jim to zdi potrebno. Imena delegatov z natančnimi naslovi kakor tudi morebitne predloge je vpslati strokovnemu tajništvu v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 6, najkasneje do 1. junija 1919.

Za strokovno komisijo, oziroma za zvezo delavskih društev:

I. Petelan s. r. tajnik. I. Milnar s. r. načelnik.

Strokovno gibanje.

V nedeljo 25. maja 1919:

V Tržiču lesni delavci, predlinčarji. — Uro in kraj določijo sami. Poročalec J. Brozovič.

Seja strokovne komisije in načelnikov Osrednjih društev bo v četrtek, dne 22. maja ob pol 6. zvečer v društvenih prostorih v Selenburgovi ulici. Seja je nujna zlasti glede celjske konference. J. Milnar.

Odborova seja Osrednjega društva lesnih delavcev in ljubljanske podružnice se vrši v petek, dne 23. maja t. l. takoj po delu v društvenih prostorih. Polna udeležba dolžnost! Predsednik.

Splošna železničarska organizacija.

Uradne ure pri centrali so počenši z dnem 22. maja t. l. naprej ob delavskih od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih ni uradnih ur.

Vestnik „Svobode“.

Politični kurz za žene se nocoj ne bo vršil. Kdaj se bo vršil, obljubimo.

Danes, v sredo, je pevška vaja „Svobode“ ob 8. uri zvečer pod vodstvom g. P. Baloha. Udeležite se je polnoštevilno!

Kultura.

»Priroda«. 5. številka za mesec maj je ravno izšla s sledečo vsebino: D. Trstenjak: Slavuj; M. Urbani: Hrana bilja; J. H. Fabre: Mjerenje zemlje; S. Hondl: Mjerenje visokih temperatura; Pabirci: Razgovori. — S pesniškim vnosom opisuje Trstenjak našega pevca slavca. V članku o hrani rastlin razpravlja Urbani, iz katerih snovi dobiva rastlina organsko hrano. Fabre prikazuje načine, kako se more meriti površina zemlje, a prof. Hondl se bavi z vprašanjem, kako se meri visoke temperature. Razven tega je več malih člankov o fotografiranju, fiziki, živalstvu itd. »Priroda« je po vsebini zelo zanimiva. Priporočamo jo, ker vemo, da bo vsakdo našel v njej zadovoljivo gradivo. Vseled močnega podražanja vseh tiskarskih stroškov je zvišano predplačilo »Prirode« na 16 K; za dijake in ljudske učitelje na 10 K letno. Posamezna številka velja 2 K, a članarina priredoslovnega društva znaša 24 kron letno. — Člani in predplačniki se prosijo, da vpošleto ostalo polovico predplačila odnosno odplačila v znesku 12. 8 in 5 kron, ker se bo vsakemu, ki ne vpošleto tega povisalnja, ustavilo pošiljanje edicij. Naročja se v Zagrebu, Demetrova ul. 1.

Koncert. V soboto, dne 26. t. m. priredi v veliki dvorani hotela »Union« operna pevka gđ. Hana Pirkova — Igozova, bivša članica Narodnega gledališča v Ljubljani, koncert; na programu ima — poleg drugih — najmodernejši slovenske skladatelje Lajovica. Skrlanca in Ravnika. Na klavirju jo bo spremljala gđna. Gusta Doubravška, na Češkem dobro znana in splošno priznana pianistka, ki bo proizvajala tudi nekaj samostojnih točk. Vstopnice za koncert — o katerem bomo še poročali — so v predprodaji v trafik v Prešernovi ulici.

Gospodarstvo.

Obdačenje žganja. LDU, Belgrad, 20. Ker je žganje v vseh pokrajinskih kraljevstva, razen v Srbiji in Črni gori, podvrženo užitnini, je sklenilo finančno ministrstvo, da se naknadno obdači tudi ono žganje, ki se importira iz Srbije oziroma Črne gore.

Uvoz blaga iz Francije. LDU, Belgrad, 20. Na Francosko je dospelo iz Amerike okoli 2000 vagonov raznega blaga za Srbijo. Vlada je zaposlila pri ententi, da se ji da jo na razpolago potrebna prometna sredstva, da spravi to blago v Belgrad. S transporti so že pričeli in je prispel prvi oddelek, 20 vagonov, že v Zemun.

Inozemske srečke prepovedane. LDU, Belgrad, 20. Finančno ministrstvo je prepovedalo inozemske srečke na vsem ozemlju kraljevstva Srbij, Hrvatov in Slovencev.

4% državni boni in regulacija valute. Ministrski svet je sklenil, da se bo ob priliki regulacije valute, t. l. povodom izmenjave kron za dinarje, izplačalo za vsakih 100 kron, vplačanih na 4% državne bone, po 5 dinarjev več kakor za ostale kro- ne. To je zlasti važno za one, ki plačujejo državne bone z gotovim denarjem. Rok vplačevanja na 4% državne bone je podaljšan vsled odredbe finančnega ministra do 1. junija t. l.

Mirovna pogodba z Nemčijo.

(Dolge.)

VI. Del: Volni ujetniki.

Nemški volni ujetniki se bodo poslali v domovino čimprej bo mogoče in kakor hitro bo podpisana mirovna pogodba. Podrobnosti izvršitve so uredili posebne podkomisije za vsako alirano in asociirano državo. Za prevoz oproščenih nemških vojni ujetnikov in civilnih nemških podanikov, vračajočih se v domovino, bo morala skrbeti Nemčija na svoje stroške, ako tudi se nahaja domači kraj katerega izmed njih v zasedem ozemlju. V tem primeru odvisi možnost njihovega povratka od dovoljenja vojaških oblasti aliranih in asociiranih držav, ki vrše tudi nadzorstvo nad povratniki. Volne ujetnike, proti katerim je uvedeno kazensko postopanje radi disciplinarnih prestopkov, ali ki so

niso prestali svojih kazni, ki so jim bile odmerjene radi omenjenih prestopkov, bodo kljub temu poslani v domovino, razen onih, ki bodo obsojeni radi malenkostnih pogreškov šele po 1. maju 1919. Ujetniki, ki so zagrešili težje prestopke ali pa zločine, morejo biti po okolišnostih pridržani. Oni ujetniki, ki se ne žele vrniti v domovino, se ne morejo siliti k temu. Toda alirane in asociirane države si pridržijo pravico, poslati jih domov vseeno, oziroma poslati jih v kako nevtrarno državo, ali pa dovoliti jim, da se naselijo na njihovem ozemlju. Za povratek nemških ujetnikov se more eventualno staviti tudi pogoj, da se dovoli svoboden povratek ujetnikom ali drugim podanikom aliranih in asociiranih držav, kateri se nahajajo še v Nemčiji. Alirane in asociirane vlade ter nemška vlada si bodo medsebojno predložile kompletne imenike mrtvih, kakor tudi podatke, kje so pokopani oni, katerih istovetnosti niso mogli dognati.

Posebne določbe o vojaških grobovih. Alirane in asociirane vlade ter nemška vlada se obvežejo, da bodo skrbely za pietetno ohranjanje grobov vojakov in mornarjev, ki leže pokopani na njihovem ozemlju, da bodo nudile vse ugodnosti komisijam, ki jih bodo imenovale te vlade in katerih naloga bo, popisovati in vzdrževati vojaške grobove ter postavljati nagrobne spomenike, in da bodo reševale ugodno vse prošnje za prevoz trupel vojakov v domovino.

VII. del: Odgovornost za izbruh vojne in sankcije.

Viljem II. bo javno obtožen radi najhujše kršitve mednarodne morale in svetosti pogodb. Sodilo ga bo posebno sodišče, sestojelo iz pet članov, ki jih bodo imenovalle glavne alirane in asociirane velesile. Nizozemska bo dobila povz, da ga izroči. Osebe, ki so obtožene pogreškov proti običajem zakonitega vplevanja, bodo prišle pred vojaška sodišča aliranih in asociiranih držav. Nemčija se obveže, da izroči obtožence. Ako so bili inkriminirani postopki izvršeni na škodo podanikov več različnih držav, bodo omenjena vojaška sodišča sestajala iz članov vojaških sodišč vseh interesiranih držav. Nemčija se mora zavestati, da bo predložila vse potrebne podatke in dokumente.

VIII. del: Volna odškodnina.

To poglavje ima tri odstavke:

1. Temeljno načelo za presojo in ureditev odškodnine.

2. Določitev kategorij vojne škode, za katere se ima preskrbeti nadomestilo.

3. Modalitete plačevanja odškodnine, ki bo v načelu trajalo 30 let. Ta doba se bo podaljšala v primeru, ako Nemčiji ne bo mogoče, zadostiti v 30 letih vsem svojim obveznostim. Nemčija se obvezuje, da ne bo na noben način razpolagala s svojo zalogo zlata brez posebnega dovoljenja zaveznikov, in sicer do 1. maja 1921. Nadalje si pridržuje vsaka izmed zaveznikov velevlasti pravico, da po svoji volji postopa z aktivni in vrednostni, ki se nahajajo v času podpisa ugovora pod njeno jurisdikcijo.

Odpoved pogodb. Nemška vlada se odreče svojih koristi, ki izvirajo za njo iz bukarškega ali brest-litovskega mira kakor tudi iz pogodb s Poljsko, izza 1. avgusta 1914. Isto velja za dogovore s Finsko in Baltičkimi državami. Nemčija se odpove nadalje vsakemu zastopstvu in sodelovanju pri mednarodnih denarnstvenih in gospodarskih organizacij, kontrole ali uprave, ki so delovale v kateri izmed zavezniskih držav, v Avstro-Ogrski, Bulgarski, Turški, v nekdanjem ruskem carstvu.

Prenos nemške imovine v inozemstvo. Tekom enega leta po podpisu pogodbe lahko zahteva komisija za odškodnino, da nemška vlada pridobi ter nanjo (komisijo) prenese tekom 6 mesecev po formuliranju zahtev svoje pravice in dobrine nemških državljanih v vseh podjetjih javne koristi ali koncesije na Kijatskem, v Avstro-Ogrski, na Turškem, Bulgarskem ali v nekdanjih ali sedanjih delih teh držav. Nemčija mora nemške državljane, ki bodo na ta način izgubili svoje imetje, odškoditi. Nemčija se obvezuje, da bo zaveznikim vladam odstopila svoje terjatve pri sledečih državah: vseh državah Avstro-Ogrske, Bulgarske in Turške. Nemčija se obvezuje, da izroči alirancem vse zaloge zlata, ki se nahajajo v nemških bankah in ki so jih nemški zavezniki tja položili kot jamstvo za plačevanje ali za emisijo bankovcev.

S katerim denarjem se sme plačevati. Sledeči dolg nemške vlade,

izražen v zlatih, sestoji iz: Londonu, v zlatih dolarjih Zedinjenih držav v New-Yorku, v zlatih frankih v Parizu, v zlatih lirah v Rimu. Samo stroški za vzdrževanje zasedbenih čet v višini, ki odgovarja nakupom in revizicijam, katere bodo izvedle zavezniške vlade v zasedenem področju, lahko Nemčija plača v markah po obstoječem kursu. Vsi drugi izdatki za te vojne se imajo plačati v zlatih markah.

Odstop državnega imetja. Države, katerim se odstopijo nemška ozemlja, stopijo v posest vseh dobrin in aktivov nemške države ali poedinih njenih držav kakor tudi njihovih bivših vladarjev, v kolikor se te dobrine nahajajo na dotičnem ozemlju. Vrednost tega imetja bo določila komisija za povrnitev škode, in vrednost se odbije od naslova plačevanja za odškodnino (razven onih vsot, ki odgovarjajo vrednosti onih dobrin v Alzaciji-Loreni, za katere ne bo Francija ničesar plačala zaradi pogodb, s katerimi so se Nemci leta 1871. prisvojili ta imetja). (Glej o tem določila III. dela v Alzaciji-Loreni).

Drugače pa bodo države, ki dobe nemško ozemlje, načeloma prevzele eden del državnih dolgov nemške države, ta del se ugotovi naknadno, in one nemške države, kateri je pripadalo odstopeno ozemlje. Te dolgove bo odškodninska komisija določila po ključu onega dela nemškega državnega dolga, ki odpade na ta področja na dan 1. avgusta 1914. Kar se pa tiče Alzacije-Lorene, katero si je Nemčija prisvojila leta 1871., »prosto vsakega dolga« nima Francija nobene obveze prevzeti kaj nemškega državnega dolga. Tudi Poljska ne prevzame onega dela nemškega državnega dolga, ki je nastal po ugotovitvi njeno odškodninske komisije po času, ko sta Nemčija in Prusija zelele Poljsko pokrajine kolonizirati z Nemci. Kar zadeva nekdanje dele Nemčije in kolonij, katere bo upravljala v zmislu 22. čl. pogodbe o zvezi narodov mandatarna država, ne prevzame niti teritorij niti mandatarnobnega dela nemškega državnega dolga.

Zastava iz leta 1870.

(Nemčija vrne francosko zastavo, ki jih je vzela leta 1870.—1871.)

Oddelek X. Gospodarske klavzule. Gospodarske klavzule, razdeljene na sedem oddelkov, se nanašajo:

a) na dogovore glede ustroja badočih trgovskih odnošajev, bodisi da gre za carinski ustroj, za določbe plovbe, za način tekmovalnosti ali za pravice naseljevanja, ki jih bodo uživali v Nemčiji podaniki zveznih in prijateljskih sil;

b) na dogovore glede pogodb, konvencij ujedinenj gospodarskega značaja, bodisi da gre za pogodbe, na katerih je bila udeležena era ali več zveznih in prijateljskih sil o istem času kot Nemčija, ali za pogodbe, ki jih je sklenila Nemčija s svojimi zavezniki;

c) končno na dogovore glede ureditve zasebnih interesov, bodisi da gre za dolgove in pogodbe pred vojno ali za način likvidacije in razpolaganja z lastninami, pravicami in zasebnimi interesi ali za ustroj obrtnih lastnin (patenti, etikete, dovolila itd.

Trgovski odnošaji.

Carinski ustroj.

Prvi oddelek, ki ureja trgovske odnošaje, začneja s klavzulami, ki se nanašajo na carinski ustroj.

Princip teh klavzul je, da se vsaka ugodnost imuniteta ali prednost, bodisi direktna ali indirektna, ki jo prizna Nemčija katerikoli zvezni ali prijateljski sili ali kakršnikoli si bodi tuji državi, se razteza polnomočno na vse druge zvezne ali prijateljske sile. Ta princip se nanaša na vse vrste uvoza, izvoza ali prehoda na vse vrste prava ali davka, olajšave ali ugodnosti ne samo blaga, ampak tudi prevoznih sredstev, provenienco ali izvor, na neposredno ali končno namembo blaga.

Alzacija-Lorena.

Temu principu pa niso podvržene določbe glede desanektiranih krajev. Pet let namreč bodo izdelki iz alzaško-lorenskih pokrajin, ki se zopet združijo s Francijo, prosti uvoza na nemško-carinsko ozemlje in v istem času bo zagotovljen prost izvoz in prost uvoz v Nemčijo za vse tekstilne izdelke v stanju, kakor jih je v normalnih časih predelavala ali dala predelavati alzaško-lorenska industrija.

Poljska.

Enaka določba se nanaša na uvoz izdelkov, ki prihajajo iz dezanektiranih poljskih provinc, ki bodo uživali isto prostost skozi tri leta.

Luksenburška.

Končno bodo zvezne in prijateljske sile lahko zahtevale za dobo petih let enako postopanje za izdelke iz Luksenburške, ki bo izločena iz Zollvereina, in bodo ustanovile za nemške zasedene pokrajine poseben carinski ustroj, če ga bo zahtevalo gospodarsko varstvo teh pokrajin.

Kar se tiče uvoznih tarifov, ki morajo biti po zgornjih klavzulah enaki v vseh zveznih in prijateljskih državah, bo Nemčija lahko v času šestih mesecev, ko stopi mirovna pogodba v veljavo, nalagala samo najugodnejše carinske naklade, ki so bile v veljavi v juliju 1914. in ta določba ostane v veljavi za posebne produkte (vino, rastlinska olja itd.) v teku novega razdobja tridesetih mesecev.

Ureditev paroplovbe.

Ureditev paroplovbe sloni na sledečem načelu: enako postopanje nasproti zveznim ali prijateljskim ladjam v nemških lukah kot nasproti nemškim; ravnanje z narodnostjo, ki bo imela največ ugodnosti glede obalne plovbe, ribarjenja in vlačnja celo v nemških teritorialnih vodah; nadzorovanje ribarjenja zveznih in prijateljskih držav v Severnem morju s pomočjo ladij teh držav, ne da bi prisostvovala Nemčija; pripoznanje od strani Nemčije ladijskih listin, ki jih bodo izdale zvezne in prijateljske države, in zastav ladij novih držav; te ladje bodo registrirane na mestu, ki ga določijo te države, tudi če te države nimajo pomorskega obrežja.

velika nevarnost, da se vnamejo še drugi bližnji stavbeni kompleksi. Poizkus, izprazniti skladišče dinamita, se ni posrečil, ker vsled silne vročine ni bilo mogoče priti v bližino. Prebivalstvo beži, ker se je bati nadaljnji eksploziji.

Aprovizacija.

Vnovčevalnica za živino in masi v Ljubljani bo prodajala od vsote sobote 24. maja 1919. naprej v ljudski mesnici na Sv. Jakoba trgu vsem javnim uradnikom in uslužbencem, vsem javnim in ubožnim zavodom goveje zadnje meso s priklado po 15 K kg, ter goveje sprednje meso s priklado po 13 K za kg. Vsak upravičenec se mora izkazati v mesnici z legitimacijo, t. j. s potrdilom svojega urada, da tam služi. Meso se bo sekalo v pondeljkih, sredi v sobotah od 6. do 10. ure zjutraj.

To in ono.

Čebula kot zdravilno sredstvo. Neki dr. Wilbrand je opozoril v monakovskem zdravniškem listu na izkušnjo, ki jo je doživel v ruskih ozemljih, katera so imeli Nemci zasedena. V času, ko je divjal med nemškimi četami in tudi med kmečkim prebivalstvom zasedenih okrajev črevesni katar ter se razširil tako, da so postale oblasti že zelo vznemirjene, se je zdravnik čudil, da se bolezen ni lotila številnih židov, ki so prebivali v dotičnih krajih, dasiravno jih njihova stanovanja in življenjske navade niso mogle posebeno ščititi pred to boleznijo. Vse kaže, da je surova čebula v stanu preprečiti razvoj črevesnega katara. Isto in še v večji meri velja o česnju. Čebula je pri židih vsakdanja jed. Zdravnik je sam poizkusil zdravljenje z uživanjem čebule, ko je tudi on obolel. In v kratkem času je popolnoma ozdravel. Isti uspeh je dosegel tudi pri drugih bolnikih, katere je zdravil s čebulo. Vsled tega priporoča dr. Wilbrand čebulo, ki naj bi bila glavna pomoč domače lekarne. Temu je pripisovati tudi dejstvo, da so naši balkanski bratje tako trdnega zdravlja, saj je pri njih čebula v navadi kot pri nas krompir.

Razbita svetilka. Prebivalci Pekinga so se nekoliko pritožili nad temo, ki je vladala ponoči po cestah njih mesta. Šli so k policijskemu mojstru ter rekli: Pomagaj nam. Zvečer ni mogoče na cesto brez nevarnosti za telo in življenje. — Policijski mojster, ki je bil že sit teh stalnih pritožb, je dal poklicati načelnika za občinska dela ter mu dal nakaznico za milion zlatih taelov. — Spravi cestno razsvetlavo v glavnem mestu v red, — je rekel, — a kar najhitreje. Načelnik za občinska dela je dal poklicati svojega prvega uradnika, mu dal 500 tisoč taelov ter rekel: Spravi cestno razsvetlavo v red, a čim najhitreje. Tako hoče policijski mojster. — Ostalih 500.000 taelov pa je spravil v svojo lastno blagajno. Prvi uradnik je spravil zase 250.000 taelov ter izročil ostalo svojemu vrhovnemu inženirju z naročilom: Spravi s to vsoto cestno razsvetlavo v red. Vrhovni inženir je sledil vzgledu

svojih predstojnikov, in tako je ostalo od celega milijona le še pet taelov. Teh pet taelov je prišlo konecno v roke nekega občinskega delavca. Ta je zabil pred hišo policijskega mojstra v tla kol, postavil nanj skodelico z oljem, v katerem je plaval steni, prižgal slednjega ter odšel veselo domov, ko je izvršil svojo nalogu. Slučaj pa je hotel, da je prišel še v isti noči neki izstradan berač do dotičnega kola. Splezal je na kol, izpil iz skodelice gorko olje ter se obližal steni. Nato je šel po svojih poteh. Prišla je tudi svinja ter se pričela drgniti ob kol. Nato je pričela kopati zemljo krog kola, ki se je prevrnil ter ubil svinjo. Naslednjega jutra je opazil policijski komisar mrtvo svinjo ter razbito svetilko. Ves razjaren je ukazal svojemu prvemu uradniku, naj preišče, kdo je uprizoril atentat na počestno razsvetlavo. Uradnik je povelje izpolnil in kmalu se je izkazalo, da je vsega kriv delavec, ki ni dosti globoko zabil kola v tla. Prebivalci glavnega mesta pa so begali še naprej v temi po cestnih ulicah ter zabavljali na uboga delavca, ki jih je oropal cestne svetilke.

Zgradba betonskih ladij. Zgradba betonskih ladij se veča. Poizkušnja z dosedanjimi dograjenimi ladjami je dokazala, da ne povzroča slana voda betonu nobene škode, ter da se na nobeni ladiji ni pojavila kaka razpoka. Z zgradbo ladij iz betona se prihrani na času, na delavnih močeh, a predvsem na materialu. V vseh pomorskih državah se snujejo posebne delniške družbe za gradbo brodovja iz tega materiala in urejajo ladjedelnice za zgradbo edino teh ladij. Najbolj so se zainteresirale Zedinjene države ameriške, ki so določile veliko vsoto 40 milijonov dolarjev za gradbo betonskih ladij. V najkrajšem času bo zgrajena največja ladja iz betona z 7500 ton prostornine in bo prevozila 10 in pol vozlov na uro (vozel ali pomorska milja = 1850 metrov).

Prvi Maj v Budimpešti. Prvi Maj so v Budimpešti slavili na zelo lep način. Raz vsako hišo je plapolal rdeči prapor. Javna poslopja so bila pa še z rdečimi zastavami in barvami umetniško okrašena. Na ulicah so stale vojne kuhinje, kjer je dobil vsakdo zastoni jedila in pijače. Dnevne racije živil so podvojili. Ogromnega spreveda se je udeležilo 750.000 delavcev. Popoldne in zvečer so priredili športne zabave in gledališke predstave. Vso proslavo Prvega Maja je pripravil poseben komite madžarskih umetnikov pod vodstvom ljudskega komisarja Tiber Samuelija.

Izdajatelj: Josip Petelan.

Odgovorni urednik: Rudolf Golouh.

Tisk: Tiskarna v Ljubljani.

Zahvala.

Tem potom se iskreno zahvaljujem vsem cenjenim darovalcem, rudarjem iz Kotredže in zunanjim delavcem, kateri so mi v moji bolezni pomagali.

Zagorje, dne 15. maja 1919.

Vdova Ana Umek.

Agitirajte za naše časopisje!

Sprejme se

raznašalec ali raznašalka

za Ljubljano. — Vsi pogoji se poizvedo v upravi „NAPREJA“.

Hrasti

stoječi, večje število, se prodajo (Močni do 90 cm v prerezu.)

Naslov v upravnistvu „NAPREJA“.

V delo se sprejme

takoj proti dobri plači več:
tesarjev, stavb. mizarjev, kolarjev, zidarjev, :: kleparjev, koscev ::

Zglasiti se je pri „Državni posredovalnici za delo“ v Ljubljani, Gradišče 4.

Inženir dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženir. Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe v Ljubljani, Hilserjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno: Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. Prevzema v strokovno izvršitve v vsaenarje stavbene inženirske stroke. Tehniška mnenja. — Zastopstvo strank v tehniških zadevah.

GOSPODARSKA PISARNA

Dr. Ivan Černe

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6. poslojpe LJUBJSKE POSOJILNICE.

daje naveta v vseh gospodarskih zadevah in premoženjskih vprašanjih; izposluje posojila, posreduje prodajo in nakup vrednostnih papirjev in tujega denarja, posreduje pri prodajah in nakupih vseh posestev, izvršuje cenitve in ogleda. Promet z Ameriko, Edina pisarna to vrste v Jugoslaviji.

Urajuje od 8.-11. ure dop., od 3.-5. ure pop. Vprašajte v pismom. Znakna!

Nervozne

boli, navale krvi, slabosti, migrene, pretegnjenost, tresenje pred očmi, slabost oči, šumenje v ušesih odpravlja Fellerjev

Elsa fluid

6 dvojnih steklenic ali 2 specialni steklenici 24 kron. Staro preizkušeno odvajajoče napetost in zapeko odstranjuje sredstvo so Fellerjev rabarbarni

Elsa kroglice

6 škatlice K 12. — Edino prave pri lekarnarju Egon V. Feller, Stubica, Etna trg št. 252 (Hrv. Zagorje). — Ovoj in poštnina so posebej zaračunava, toda najceneje. Čim več se torej obnem naroči, tem več se prišteje.

Najnoveljša poročila.

Ministrski svet.

LDU. Belgrad, 20. Včeraj je bil ministrski svet pod predsedstvom regenta Aleksandra. Danes je imel ministrski svet dve novi važni seji. V sejah so razpravljali o zunanem položaju naše države, nastale vsled Wilsonovih kompenzacijskih predlogov v našem sporu z Italijo. Kakor poročajo iz Pariza, so Italijani odklonili rešitev jadranskega vprašanja na podlagi, na kateri bi ostala od Dalmacije Italijanom samo otoka Hvar in Pelagruč, od Istre pa zapadni del do črte naša Učka-Divača. Italijani vztrajajo pri svojih prvotnih zahtevah.

Agrarni odbor.

LDU. Belgrad, 20. Včerajšnje seje agrarnega odbora se minister za agrarno reformo ni mogel udeležiti, ker je obolel. Agrarni odbor je nadaljeval razpravo zbranega gradiva.

Položaj na mejah Ogrske.

LDU. Budimpešta, 20. (DunKU.) OKU. poroča: Na točkah fronte severno Szecsenyja in Füleka smo dobili ponovne čehoslovaške napade. Naše severno-zahodno Füleka stoječe, prekoračenje gorovja Bükk branice čete so v boju s čehoslovaškimi oddelki. Naše severozahodno in severno Jagra stoječe čete napredujejo pod silnimi terenskimi težkocami. V odseku Miskolc je na naši strani živahno rekonoscijsko delovanje. Na ostali fronti male praske. Severno Baje so prisilile naše patrle umik angleškega patrolnega čolna pri Fogasu.

Nemški kmečki svet v Budimpešti.

LDU. Budimpešta, 20. (DunKU.) OKU. javlja: Danes predpoldne se je v šopronjski mestni hiši prvič sestel nemški kmetijski svet za zahodno Ogrsko. V ta namen sta došla v Šopronj tudi poverjenika Bela Khun in Henrik Kalman. Predsednik Becker je izjavil: Ako mislijo v Parizu, da se bo nemška zahodna Ogrska pridružila Nemški Avstriji, moramo reči: Roke proč! Samo mi smo pozvani, sklepati o svoji usodi. Sedaj, ko smo dosegli svoj ideal, ga moramo zavarovati, to pa moremo storiti le tedaj, ako ostanemo v okvirju komunistične Ogrske.

Nemško-avstrijski delegati v St. Germainu.

LDU. Pariz, 20. (CTU.) Pariško časopisje objavlja o pogajanjih v St. Germainu le zelo kratka uradna poročila. Nemško-avstrijski delegati živijo v St. Germainu v največjem miru. Deloma se izprehajajo po vrtu ali pa si kratkočas s čitvom. Amerikanskim časnikarjem so otežkočili stike z nemško-avstrijskimi delegati, to pa baje zaradi tega, ker se pariških politikov, ki smatrajo oficijelne načrte konference, kolikor se tičejo Avstrije, za skoro neizvedljive, polasča vedno večja nervoznost. Italijansko časopisje kaže odkrito svoje sovražne mišljenje proti Franciji. »Le Journal« objavlja dobesedno grožnje lista »Popolo di Italia«. List označuje Clemenceaujeve načrte kot napoleonsko parodijo in piše, da dokumenta alizelevi načrti, ki skušajo ustvariti umetno zmašilo Avstrije, pravcato karikature. Italija da mora z vsemi silami zantevati revizijo versailleskega mira. Pisavo tega lista pa celo prekaša »Il Popolo«, ki trdi, da mora Italija v primeru, ako bi se sklenila donavska federacija, poiskati protutež v zvezi Italije z Nemčijo.

Niževavstrijska deželna zbornica.

LDU. Dunaj, 20. (DunKU.) Niževavstrijska deželna zbornica je imela danes svojo ustanovno sejo. Pri zaprežbi poslancev je prišlo do male razburjenosti. Ker so čehoslovaški poslanci prisegli v češkem in nemškem jeziku, so bili zaradi tega, češ, ker nasprotuje poslovnemu redu, do

starostnem predsedniku opominjani. Pri volitvah deželne vlade je bil izvoljen socialni demokrat Sever s 106 glasovi od 160 glasov za deželnega glavarja, za podglavarja pa socialni demokrat Widholz in krščanska socialca Steiner in Mayer. Deželni glavar Sever je potem v daljšem govoru razvil svoj program, baveč se med drugim tudi s socializacijo. Nato so volili deželne svetnike.

Nemški protipredlog.

LDU. Berlin, 20. (DunKU.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Pariza preko Haaga: Kakor se govori, bo nemški protipredlog imel nastopne točke: 1. Priznanje Wilsonovih načel; 2. rešitev poljskega vprašanja potom narodnega glasovanja; 3. odklonitev aneksije saarske kotline; 4. umaknitev posadk s Porenja; 5. oddaja še večjega dela vojnega brodovja, pa manjšega števila trgovskih ladij; 6. ohranitev večje vojske, kakor jo je predlagala ententa.

Mirovne pogoje prikrivalo.

LDU. London, 19. (DunKU.) Reuterjev urad javlja: V zbornici je izjavil Bonar Law, da so alifranzi sklenili trenutno ne priobčiti vseh pogojev načrta mirovne pogodbe. Tudi smatrajo razpravljanje v parlamentih za sedaj kot nevarna. Ponočil je izjavo, da se bo ratifikacija šele potem izvršila, čim da parlament v to svojo izjavo.

Amerika proti sedanjim zveznim narodov.

LDU. St. Germain, 20. (DunKU.) »New York Herald« javlja: V pondeljek se je sestel kongre v Washingtonu. Veliko senatorjev je izjavilo, da se bodo do skrajnosti upirali proti zvezi narodov v obliki, kakršno nameravajo sedaj. Najprvo bodo poizkusili izločiti pogodbo o zvezi narodov iz mirovne pogodbe. Ako jim to ne bo uspelo, se bo najbrže ratifikacija pogodbe zelo zakasnela.

Ukrajinci pred Przemyslom.

LDU. Berlin, 20. (DunKU.) »Eokalanzeiger« javlja: Ukrajinski tiskovni urad poroča: Ukrajinci stoje pet kilometrov pred Przemyslom. Vsak čas se lahko prične obstreljevanje s težko artilerijo, ker so Ukrajinci že postavili svoje topove. Tudi Lvov je v neposredni nevarnosti. Premirje med Poljaki in Ukrajinci še ni perfektno.

Angleška vojaška intervencija v Rusiji.

LDU. Moskva, 20. (DunKU.) — Brezlično. Isti čas, ko izjavlja angleški državni podtajnik za zunanje posle Harmsworth, da nimajo vojne operacije finskih čet stikov z Anglijo, doznavamo iz zanesljivega vira baš nasprotno. To nam potrjujejo tudi dokumenti, ki jih imamo v rokah. Izkravavne finskih čet na iztočni obali Ladoškega jezera in fiske operacije v okoliših Klonca se vrše pod vodstvom angleških zastopnikov, na neposredno angleško povelje in z angleško pomočjo. Ta absolutno potrjena vest meče še več luči na operacije, ki jih vodijo razni antantni varovalci na južni obali finskega zaliva in v petrograjskem okrožju. Očividno nameravajo obkoliti Petrograd od iztoka in od zapada kakor s kleščami. To se godi isti čas, ko zanikava Angleška vse stike s temi operacijami in ko zavrača antanta vojaško intervencijo v Rusiji, ki je pa vendar noče izvesti z vsemi oribomočki, ki so ji na razpolago.

Velika eksplozija v Kristijaniji.

LDU. Kristijanija, 20. (DunKU.) Pri včerajšnji eksploziji v dinamični tovarni Finene je bilo unenjenih večje število tovarni pripadajočih stavb in 60 oseb težko ranjenih. Popoldne se je javilo uradno, da obstoi

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 5. ure popoldne, v sobotah in dnevih prazniki pa od 8. do 1. ure popoldan in jih obrestuje po čistim

3 %

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in nestalne vloge se obrestujejo po dogovoru.

Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročtvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo bo bančni obrestni meri.

Stanje vlog je bilo koncem leta 1918 1½ milijonov kron.

Rezervni zakladi znašajo okoli nad 50.000 K.